

Plannen voor het waterbeleid maken we samen

Stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027
in openbaar onderzoek

15 september 2020 - 14 maart 2021

www.volvanwater.be

Waarom stroomgebiedbeheerplannen ?

Volgende water, proper water en veilig water. Het lijkt zo vanzelfsprekend. Maar dat is het niet. De waterbeschikbaarheid in Vlaanderen is beperkt. En ook al is de waterkwaliteit verbeterd, toch staan we nog ver af van de gewenste 'goede toestand'. Bovendien kampt Vlaanderen niet alleen regelmatig met wateroverlast, ook verdroging en waterschaarste worden een steeds groter probleem.

Om deze uitdagingen tot een goed einde te brengen, pakken we het waterbeleid op een integrale manier aan. Waterbeheerders en andere overheden werken samen, ze zoeken naar de meest efficiënte oplossingen, verkennen win-winsituaties en stellen hun visie op elkaar af. Dit alles resulteert om de zes jaar in stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas met maatregelen om de toestand van het oppervlaktewater en grondwater te verbeteren en om het risico op overstromingen en op waterschaarste te verminderen.

De derde generatie stroomgebiedbeheerplannen wordt voorbereid tegen eind 2021. Van 15 september 2020 tot en met 14 maart 2021 liggen de ontwerpen van deze plannen in openbaar onderzoek. Gedurende zes maanden kan elke burger, organisatie of bedrijf de plannen raadplegen via de website www.volvanwater.be en er op reageren.

Met deze wegwijsfolder willen we u door de plannen leiden en op weg te helpen bij het indienen van een inspraakreactie.

We maken u wegwijs

In de plannen staat heel wat informatie die niet in vraag gesteld wordt tijdens dit openbaar onderzoek, maar nodig is om het geheel te kaderen en te begrijpen. Zo gaat het openbaar onderzoek niet over de meetnetten of over de beschrijvingen van de toestand of sectoren.

Tijdens dit openbaar onderzoek vraagt de CIW vooral uw mening over de aanpak voor de komende zes jaar: de nodige inspanningen voor waterkwaliteit, overstromingen en droogte, de gebiedsgerichte keuzes die gemaakt zijn, de bijkomende acties die voorgesteld worden om de doelstellingen te realiseren en de haalbaarheid en betaalbaarheid van het voorgestelde maatregelenprogramma voor overheid en doelgroepen,

De niet-technische samenvatting geeft een mooi overzicht van de grote lijnen van de stroomgebiedbeheerplannen.

Hoort u alles liever uit eerste hand? Tijdens de 2de helft van het openbaar onderzoek zal in elke provincie een infomoment plaatsvinden. Meer informatie en de data zullen later op de website www.volvanwater.be aangevuld worden. Daarnaast zullen ook gerichte participatiemomenten over diverse thema's en voor verschillende doelgroepen doorgaan.

Stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas

Ten laatste op 22 december 2021 zal de Vlaamse Regering de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 en het bijhorende maatregelenprogramma vaststellen. De plannen voor Schelde en Maas bevatten maatregelen en acties voor een verbetering van de toestand van de watersystemen en voor een betere bescherming tegen overstromingen en droogte.

Het kader

Deze plannen worden opgemaakt in uitvoering van twee Europese richtlijnen: de kaderrichtlijn Water (RL 2000/60/EG) en de Overstromingsrichtlijn (RL 2007/60/EG), beiden omgezet in Vlaamse regelgeving in het gecoördineerd decreet integraal waterbeleid.

De Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) is in Vlaanderen de bevoegde autoriteit voor de toepassing van deze richtlijnen en staat samen met de bekkenstructuren in voor de voorbereiding van de plannen.

In het Vlaamse Gewest liggen vier stroomgebieden: de Schelde, de Maas, de IJzer en de Brugse Polders. De Schelde maakt samen met de IJzer en de Brugse Polders deel uit van het internationale stroomgebiedsdistrict van de Schelde. De Maas maakt deel uit van het internationale stroomgebiedsdistrict van de Maas.

Vlaanderen is verder ingedeeld in de stroomgebieden van Vlaamse waterlopen: de elf bekkens. Het Vlaamse grondwater is ingedeeld in zes grondwatersystemen die op verschillende dieptes boven en naast elkaar voorkomen.

Waterlichamen vormen de basiseenheid. De kaderrichtlijn vraagt namelijk om het oppervlaktewater (van aanzienlijke omvang) en het grondwater in te delen in waterlichamen.

Het oppervlaktewater is ingedeeld in 195 Vlaamse oppervlaktewaterlichamen, dat zijn de grote waterlopen, de kanalen en de grotere meren en spaarbekkens, en 311 lokale oppervlaktewaterlichamen, de kleinere beken.

Het grondwater is ingedeeld in 42 grondwaterlichamen.

Naast de stroomgebiedbeheerplannen vindt u op de website <https://sgbp.integraalwaterbeleid.be> ook heel wat achtergronddocumenten en geoloketten met specifieke informatie over de waterlichamen en de voorgestelde acties.

Inhoud en plandelen

De minimale inhoud van de stroomgebiedbeheerplannen is vastgelegd in het decreet integraal waterbeleid.

De plannen hebben aandacht voor waterkwaliteit, overstromingen en droogte. De overstromingsrisicobeheerplannen in uitvoering van de Europese Overstromingsrichtlijn zijn in de stroomgebiedbeheerplannen geïntegreerd. En na de droge zomer van 2017 is beslist om ook een waterschaarste- en droogterisicobeheerplan te integreren.

De stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas bestaan uit een aantal plandelen:

- een beheerplan voor de Vlaamse delen van de internationale stroomgebiedsdistrict van Schelde en Maas;
- elf bekkenspecifieke delen;
- zes grondwatersysteemspecifieke delen;
- een maatregelenprogramma voor Vlaanderen;
- herziene zoneringsplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen per gemeente.

Een **niet-technische samenvatting** vat de grote lijnen van de stroomgebiedbeheerplannen samen.

Beheerplan Vlaams deel

Het beheerplan voor de Vlaamse delen van de internationale stroomgebiedsdistricten van Schelde en Maas beschrijft en analyseert de toestand van de Vlaamse oppervlaktewaterlichamen en van het grondwater.

Het document geeft een overzicht van de belangrijkste economische sectoren in het stroomgebied, de invloed van deze sectoren op het watersysteem, het overstromingsrisico, het waterschaarste- en droogterisico en van de verwachte impact van klimaatverandering.

Er is ook een register opgenomen van de gebieden die een bijzondere bescherming nodig hebben en waar strengere doelstellingen van toepassing kunnen gesteld worden.

Een economische analyse van de waterdiensten, dat is de productie, distributie en het transport van drinkwater en de sanering van afvalwater, vormt de basis voor een waterprijsbeleid waarbij de watergebruiker en -vervuiler een redelijke bijdrage levert in de waterkosten.

De te bereiken goede watertoestand wordt geconcretiseerd in milieudoelstellingen voor oppervlaktewater en grondwater. Het document beschrijft de meetnetten voor oppervlaktewater en grondwater en geeft aan wat op basis van die meetnetten de huidige toestand van de waterlichamen is.

Daarbij wordt ingeschat of de milieudoelstellingen zullen gehaald worden. Is dat niet het geval, dan wordt een afwijking op halen van de goede watertoestand gemotiveerd.

Bekkenspecifieke delen

De elf bekkenspecifieke delen focussen op het oppervlaktewater in het bekken en hebben aandacht voor zowel de Vlaamse waterlichamen, als de lokale waterlichamen.

De bekkenspecifieke delen bevatten:

- een kennismaking met het bekken, met een beschrijving van de algemene kenmerken van het bekken en de belangrijkste economische sectoren in het bekken
- een overzicht van de waterbeheerders en het wateroverleg in het bekken
- een weergave van de drukken: de invloed van de sectoren op het watersysteem (en omgekeerd)
- een beoordeling van de toestand op het vlak van waterkwaliteit en waterkwantiteit
- een visie die ingaat op de algemene en op de gebiedsgerichte uitdagingen en kansen voor het bekken en het gebiedsgerichte overleg binnen het bekken, met extra aandacht voor de speerpuntgebieden en aandachtsgebieden in het bekken.
- waterlichaamspecifieke acties die invulling geven aan de visie.

Grondwatersysteemspecifieke delen

De zes grondwatersysteemspecifieke delen gaan dieper in op de grondwaterkwantiteit en op de chemische kwaliteit van de grondwaterlichamen binnen het grondwatersysteem. Naast de huidige toestand wordt ook de manier waarop de toestand evolueert, de trend, bekeken.

Voor bedreigde of verontreinigde watervoerende lagen worden herstelprogramma's opgezet. Het gaat bijvoorbeeld om gespannen watervoerende lagen die door overmatig pompen sterk aan uitputting onderhevig zijn. Concrete acties die uit de herstelprogramma's voortvloeien, staan in de grondwatersysteemspecifieke delen.

Wanneer binnen een grondwaterlichaam een gebied niet in een goede kwantitatieve toestand verkeert, dan worden voor dit gebied **herstelmaatregelen** opgesteld.

Voor nieuwe vergunningsaanvragen of verlengingen van bestaande grondwatervergunningen binnen een **actiegebied** bepalen we op basis van een locatiespecifieke analyse of en hoeveel grondwater kan gewonnen worden. We houden daarbij rekening met de toestand en draagkracht van de watervoerende laag, het effect van de winning op de watervoerende laag, het gevraagde debiet en de vereiste waterkwaliteit, de mogelijkheid tot minder water gebruiken en tot het overschakelen op alternatieve waterbronnen, ...

Binnen een waakgebied is de kwantitatieve toestand nog goed, maar de druk is er hoog. Hier zijn geen herstelmaatregelen voorzien, maar de hoeveelheid onttrokken grondwater moet goed beargumenteerd worden.

Omdat het niet mogelijk is om in alle oppervlaktewaterlichamen tegelijk een goede watertoestand te realiseren en om met de beschikbare middelen zoveel mogelijk vooruitgang te kunnen boeken, werken we in Vlaanderen **gefaseerd en gebied per gebied** aan een betere toestand.

In de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021 werden daartoe speerpuntgebieden, aandachtsgebieden en andere gebieden aangeduid.

Die aanpak zetten we verder. De indeling in speerpuntgebieden en aandachtsgebieden is **verder verfijnd**. We onderscheiden nu **6 klassen**.

Speerpuntgebieden

Waterlichamen waarvan we verwachten dat ze tegen eind 2027 een goede ecologische toestand hebben, of waarvoor na 2027 enkel nog natuurlijk herstel nodig is, krijgen het statuut van speerpuntgebied. Het gaat om de waterlichamen van de klassen 1 tot 3.

- Klasse 1: waterlichamen die ten laatste in 2021 een goede ecologische toestand hebben.
- Klasse 2: waterlichamen waarvan we verwachten dat ze in 2027, na uitvoering van het maatregelenprogramma 2022-2027, een goede ecologische toestand hebben.
- Klasse 3: waterlichamen waarvan we verwachten dat ze pas na 2027 de goede ecologische toestand zullen bereiken, dit is na uitvoering van het maatregelenprogramma 2022-2027 en van zodra na 2027 natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden.

Alle speerpuntgebieden uit de planperiode 2016-2021 zijn opnieuw speerpuntgebied. Het overleg en de inspanningen die de voorbije jaren in deze gebieden gebeurd zijn, zullen verder gezet worden.

Aandachtsgebieden

Waterlichamen waarvoor we een goede ecologische toestand tegen 2033 haalbaar achten of waarvoor we een belangrijke waterkwaliteitsverbetering kunnen realiseren, krijgen het statuut van aandachtsgebied. Het gaat om de klassen 4 en 5.

- Klasse 4: waterlichamen waarvan we verwachten dat de ecologische toestand goed kan zijn in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden), met de uitvoering van het maatregelenprogramma 2022-2027 én bijkomende acties in de periode 2028-2033.
- Klasse 5: waterlichamen waarvan we verwachten dat de ecologische toestand in 2033 nog niet goed zal zijn, maar waar wel potentieel is voor een sterke vooruitgang, omdat er win-wins mogelijk zijn met andere waterdoelstellingen of omdat er waardevolle lokale waterlichamen binnen het afstroomgebied liggen.

Andere gebieden

- Klasse 6: waterlichamen waarvoor het ook op langere termijn moeilijk wordt om de goede ecologische toestand te bereiken.

Maatregelenprogramma bij de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas

De maatregelen voor een verbetering van de waterkwaliteit en een vermindering van het risico op overstromingen en waterschaarste zijn ingedeeld in 13 maatregelengroepen. Elke maatregel is verder geconcretiseerd in generieke (Vlaanderen-brede) en/of waterlichaamspecifieke acties.

Het maatregelenprogramma bevat de voorgestelde generieke acties. Voor de waterlichaamspecifieke acties verwijst het programma naar de bekkenspecifieke delen en de grondwatersysteemspecifieke delen.

Verder beschrijft het programma hoe de selectie en prioritering van de acties gebeurd is en hoeveel de totale kostprijs van het programma bedraagt.

Voor de acties die uitvoering geven aan de kaderrichtlijn Water is ingeschat welke kwaliteitsverbeteringen kunnen gerealiseerd worden met het huidige beleid, met het voorgestelde maatregelenprogramma en met een nog verdergaand maximaal programma. De resultaten zijn weergegeven in de waterlichaamfiches. Een disproportionaliteitsanalyse onderzoekt de kosten, baten en de betaalbaarheid van het maatregelenprogramma.

Reductiedoelen voor stikstof en fosfor

63% van de Vlaamse oppervlaktewaterlichamen haalt de norm niet voor totaal stikstof, 90% niet voor totaal fosfor.

Voor de waterlichamen die de norm niet halen, bevatten de plannen reductiedoelen voor stikstof en fosfor per waterlichaam, met een verdeling ervan over over de huishoudens (te realiseren via de uitbouw van de saneringsinfrastructuur), landbouw, en industrie. Deze informatie is opgenomen in de waterlichaamfiches.

- Voor de waterlichamen van klasse 2 en 3, de speerpuntgebieden, beogen we een volledige realisatie van het reductiedoel tegen 2027.
- Voor de waterlichamen van klasse 4 tot 6 willen we het te realiseren reductiedoel over een langere periode spreiden. De ontwerpplannen bevatten aangepaste reductiedoelen voor de periode tot 2027, die overeenkomen met een 1/2de of een 1/3de van het totaal te realiseren reductiedoel.

Zoneringsplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen

Ook de zoneringsplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen die per gemeente opgevoerd worden, maken deel uit van de stroomgebiedbeheerplannen. Deze plannen bepalen hoe en wanneer het afvalwater van alle huizen op het Vlaamse grondgebied wordt gezuiverd.

Een **zoneringsplan** toont waar collectieve sanering ligt en waar verplicht op de riolering moet aangesloten worden, waar in de toekomst collectieve sanering zal aangelegd worden en waar individueel moet gezuiverd worden.

De herziene zoneringsplannen zijn aangepast aan de voortgang op het terrein en aan nieuwe visies.

Een **gebiedsdekkend uitvoeringsplan (GUP)** geeft weer wat de prioriteiten zijn om uitvoering te geven aan de visie van de zoneringsplannen en hoe en door wie dit zal gebeuren.

In de herziene gebiedsdekkende uitvoeringsplannen is de basisprioritering verfijnd aan de hand van de reductiedoelen voor stikstof en fosfor. Een volledige uitbouw van het GUP is niet altijd nodig om de doelstellingen van de kaderrichtlijn Water te halen en ook niet altijd mogelijk in één planperiode. In dat geval worden tussendoelen gesteld.

U kunt de (ontwerp van) herziene zoneringsplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen raadplegen op het [geoloket “zoneringsplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen”](#) waar u kunt inzoomen tot op perceelsniveau.

Het geoloket bevat extra gegevenslagen met het overzicht van de te plaatsen IBA's, de GUP-projectenlijst en de reductiedoelen per waterlichaam, per gemeente.

WAT IS UW MENING?

Alle betrokken overheden op de verschillende bestuursniveaus werkten in nauw overleg aan de ontwerpen van de stroomgebiedbeheerplannen. Maar ook uw inspanningen zijn onontbeerlijk voor een gezond watersysteem. En daarom is het niet meer dan logisch dat ook u inspraak krijgt in het Vlaamse waterbeleid. Van 15 september 2020 tot en met 14 maart 2021 kunt de **ontwerpen van de stroomgebiedbeheerplannen** consulteren via www.volvanwater.be.

U vindt er meer informatie over de plannen en over de mogelijkheden om erop te reageren. U kunt er een overzicht krijgen van de planonderdelen en van de acties die voor uw gemeente, bekken of grondwatersysteem relevant zijn. Via een digitaal inspraakformulier kunt u er op een eenvoudige manier een reactie indienen.

HOE KUNT U REAGEREN?

Tot en met 14 maart 2021 kunt u uw opmerkingen of advies indienen via het digitaal inspraakformulier op www.volvanwater.be of bij het college van burgemeester en schepenen van uw gemeente.

Na afloop van het openbaar onderzoek maakt de gemeente de ontvangen opmerkingen over aan de CIW.

Wanneer u uw opmerkingen indient via het inspraakformulier, dan ontvangt u onmiddellijk een persoonlijke code waarmee u later kan nagaan op welke manier uw opmerking of advies verwerkt werd. Heeft u uw opmerkingen bij uw gemeente ingediend, dan kan u na afloop van het openbaar onderzoek uw code aanvragen via secretariaat_ciw@vmm.be.

Ook de SERV, de Mineraad, de SALV, de bekkenraden en de bekkenbesturen kunnen hun advies indienen via het inspraakformulier of rechtstreeks overmaken aan de CIW.

WAT GEBEURT ER MET UW OPMERKINGEN?

De CIW onderzoekt alle opmerkingen en adviezen bij de ontwerpplannen, verwerkt ze in overwegingsdocumenten, past de ontwerpplannen aan tot definitieve ontwerpen en legt ze voor aan de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering stelt de stroomgebiedbeheerplannen vast. Ze doet dit ten laatste tegen 22 december 2021. Daarna zullen de definitieve plannen raadpleegbaar zijn op sgbp.www.integraalwaterbeleid.be. Het overwegingsdocument waarin u zal kunnen nakijken wat er met uw opmerking gebeurde, zal te raadplegen zijn op www.volvanwater.be.

Het decreet Integraal Waterbeleid bepaalt dat de stroomgebiedbeheerplannen zo moeten opgesteld zijn en de besluitvormingsprocedures zo moeten verlopen dat de plannen voldoen aan de essentiële kenmerken van de milieueffectrapportage.

Ook het plan-MER voor de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 ligt ter inzage.

Het MER-rapport wordt publiek gemaakt op www.mervlaanderen.be door het Team Mer van het Departement Omgeving. Meer informatie over de terinzagelegging ervan en andere info over de milieueffectrapportage kunt op dezelfde webstek terugvinden.

